

به نام خدا

گزارشکار آزمایشگاه یک آزمایشگاه سیستم عامل

اعضای گروه:

علی زمانی 810101436

برنا فروهری 810101480

نیما خنجری 810101416

آشنایی با سیستم عامل xv6

1. معماری سیستم عامل xv6 چگونه است.

xv6 یک پیاده سازی جدید از نسخه ششم یونیکس برای سیستمهای چند پردازنده x86 و RISC-V است. معماری این سیستم عامل ساختاری مشابه معماری کلی یونیکس دارد. xv6 دارای نوعی خاص از معماری است که به آن اجازه می دهد همه اجزای هسته در یک فضا عمل کنند. با استفاده از دستورات رایجی مانند fork , exec , میتوان فرآیند ها را مدیریت کرد و دسته بندی فایل های این سیستم عامل نیز مثل یونیکس System calls و user level program و مانند آن است.

این سیستم عامل در واقع شبه یونیکس (Unix (Like) و مشابه Unix v6 نوشته شده است. این سیستم عامل با ASIC و برای x86 multiprocessor و سیستمهای RISC-V طراحی شده است . برخی از اجزای اصلی معماری این سیستم عامل به شرح زیر هستند:

1. هسته (Kernel)
2. مدیریت فرآیند.
3. مدیریت حافظه
4. سیستم فراخوانی ها (System Calls)
5. سیستم فایل (File System)
6. درایورهای دستگاه
7. زمان بند
8. مدیریت وقفه ها (Interrupt Handling)
9. برنامه های کاربری (User Programs)
10. کنسول

2. یک پردازنده در xv6 از چه بخش هایی تشکیل شده؟ این سیستم عامل به طور کلی چگونه پردازنده را به پردازنده های مختلف اختصاص می دهد؟

در سیستم عامل xv6، زمان بند (scheduler) هایی وجود دارند که به کمک آن ها میتوان به صورت بهینه پردازنده ها را به process هایی که در جریان اند اختصاص داد. (در زیر این فرآیند توضیح داده شده) . بخش های اصلی یک پردازنده xv6

شامل وضعیت و نام پردازنده ها و فضای حافظه یوزر با داده ها و دستورات میباشد که در اختیار هسته قرار میگیرد. همچنین پردازنده از جدول صفحه ها برای نگاشت حافظه مجازی به حافظه فیزیکی استفاده می کند.

سیستم عامل xv6 از یک زمان بند ساده استفاده می کند تا پردازنده را بین پردازنده های مختلف به صورت عادلانه اختصاص دهد. در این سیستم عامل، از الگوریتم زمان بندی خاصی استفاده می شود. نحوه اختصاص پردازنده به پردازنده ها به طور کلی به این شکل است:

1. حالت زمان بندی:

هر پردازنده یک زمان مشخص از پردازنده دریافت می کند. بعد از اینکه زمان پردازنده به پایان رسید، پردازنده به پردازنده بعدی اختصاص داده می شود.

2. لیست آماده:

پردازنده هایی که آماده اجرا هستند در یک صف آماده (ready queue) نگهداری می شوند. زمان بند به ترتیب از ابتدای این صف پردازنده ها را انتخاب می کند و پردازنده را به آن ها اختصاص می دهد.

3. وقفه های تایمر:

یک تایمر سخت افزاری پس از هر دوره زمانی مشخص، وقفه ایجاد می کند تا زمان بند سیستم فعال شود و فرآیند جاری را متوقف کند. در این لحظه، زمان بند بررسی می کند که آیا باید به پردازنده جدیدی پردازنده اختصاص دهد یا پردازنده فعلی همچنان ادامه یابد.

3. مفهوم file descriptor در سیستم عامل های مبتنی بر UNIX چیست؟ عملکرد pipe در xv6 چگونه است؟

در سیستم عامل های مبتنی بر یونیکس (مانند xv6)، مفهوم File Descriptor (FD) یا توصیف گر فایل، یک شناسه ی عددی است که توسط سیستم عامل به هر فایل یا منبع باز شده (مثل فایل، سوکت، یا دستگاه های ورودی/خروجی) اختصاص داده می شود. این شناسه به فرآیندها اجازه می دهد تا بدون نیاز به دانستن جزئیات فیزیکی فایل یا منبع، به آن دسترسی داشته باشند.

در xv6، pipe به عنوان یک فایل خاص در نظر گرفته می شود و همان گونه که فرآیندها با فایل ها تعامل دارند، می توانند از طریق توابع read و write داده ها را به pipe ارسال یا دریافت کنند. داده ها در بافر pipe ذخیره می شوند تا زمانی که فرآیند خواننده آماده باشد آنها را دریافت کند. اگر بافر پر شود، فرآیند نویسنده باید منتظر بماند تا فضا خالی شود و اگر بافر خالی باشد، فرآیند خواننده منتظر می ماند تا داده ها دریافت شوند. در سیستم عامل های مبتنی بر یونیکس مانند xv6، Pipe مکانیزمی است که برای ارتباط بین فرآیندها (Inter-Process Communication - IPC) استفاده می شود. این مکانیزم به فرآیندها اجازه می دهد که داده ها را از یک فرآیند به فرآیند دیگر به طور مستقیم از طریق یک "لوله" (pipe) ارسال کنند..

عملکرد Pipe :

یک فرآیند می تواند با استفاده از سیستم فراخوانی pipe یک "لوله" ایجاد کند. این فراخوانی دو File Descriptor بازگشتی به فرآیند می دهد: یکی برای خواندن از لوله و یکی برای نوشتن به لوله

Pipe به عنوان یک بافر در حافظه عمل می کند که در آن داده ها به ترتیب نوشته و خوانده می شوند.

4. فراخوانی های سیستمی exec و fork چه عملی انجام می دهند؟

از نظر طراحی ادغام نکردن این دو چه مزیتی دارد؟

می گویند، کپی دقیقی از (child) یک فرآیند جدید ایجاد می کند. این فرآیند جدید، که به آن فرزند fork فراخوانی سیستمی است (parent) فرآیند والد

فراخوانی شده ادامه می دهند fork، هر دو فرآیند (والد و فرزند) از نقطه ای که fork س از فراخوانی

برای ایجاد یک فرآیند جدید استفاده می شود تا از آن در کارهای همزمان و موازی بهره برداری شود fork معمولاً از

س از ایجاد یک فرآیند جدید با fork، معمولاً نیاز است که این فرآیند جدید وظیفه ای متفاوت را اجرا کند. فراخوانی سیستمی exec به همین منظور طراحی شده است. این فراخوانی یک فرآیند را با یک برنامه جدید جایگزین می کند.

برای تغییر وظیفه فرزند به یک برنامه جدید استفاده می شود. به عنوان مثال، پس از ایجاد یک fork به طور معمول پس از به فرزند دستور دهد که یک برنامه خاص را اجرا کند exec فرآیند فرزند، والد می تواند با استفاده از

دلایل ادغام نکردن این دو سیستم کال:

می توان فرآیندهای فرزند را ایجاد کرد و سپس در زمان های مختلف برنامه های مختلف را fork و exec 1. با جدا نگه داشتن اجرا کرد. این امر انعطاف پذیری بیشتری را فراهم می کند

اطلاعات یا داده ها را به فرزند منتقل کند. این اطلاعات می تواند شامل متغیرهای محیطی یا exec والد می تواند قبل از اجرای پارامترهای ورودی باشد که ممکن است نیاز باشد قبل از اجرای برنامه جدید به فرزند ارسال شود

به اصول طراحی سیستم عامل ها پایبند است که بر اساس جداسازی وظایف و exec و fork طراحی جداگانه برای مسئولیت ها عمل می کند. این به بهبود کارایی و خوانایی کد کمک می کند

شرح پروژه:

1. برای افزودن قابلیت چپ و راست رفتن در متن متغیر Backs را تعریف میکنیم که نشان دهنده دفعات فشردن شدن کلید → و ← می باشد. در واقع با فشردن شدن → یک واحد از این متغیر کم کرده و با فشردن ← یک واحد به آن اضافه می کنیم.

```
case LEFT_ARROW: //(jadid)left arrow ascii code
    if ((input.e - backs) > input.w) //ensure cursor position
    {
        handle_cursor(BACK);
        backs++;
    }
    break;

case RIGHT_ARROW: // (jadid)right arrow ascii code
    if (backs > 0) // ensure back value stays positive
    {
        handle_cursor(FORWARD);
        backs--;
    }
    break;
```

```
static void handle_cursor(enum Arrow action)
{
    int position;

    // get the current position of cursuer using ports and registers
    outb(CRTPORT, 14);
    position = inb(CRTPORT + 1) << 8;
    outb(CRTPORT, 15);
    position |= inb(CRTPORT + 1);

    switch (action)
    {
    case BACK:
        position--;
        break;
    case FORWARD:
        position++;
        break;
    default:
        break;
    }
}
```

در واقع مقدار (input.e – back) نشان دهنده نقطه فعلی cursor می باشد. در ادامه ساختار input را توضیح می دهیم:

```
struct Input{
    char buf[INPUT_BUF];
    uint r; // Read index
    uint w; // Write index
    uint e; // Edit index
} input;
```

همانطور که مشاهده می شود ساختار Input برای ذخیره سازی ورودی در نظر گرفته شده. متغیر buf ورودی در کنسول را ذخیره سازی میکند. متغیر e پوینتر به آخرین حرف به عنوان ورودی می باشد. همچنین w پوینتر به ابتدای آخرین سطر ورودی است. (در سوال 6 GDB به طور مفصل این ساختار را تعریف کرده ایم).

2. برای ذخیره سازی 10 دستور آخر از ساختار زیر استفاده میکنیم:

```
struct //jadid
{
    struct Input instructions[10];
    int index;
    int last;
    int count;
}history;
```

در این ساختار 10 متغیر input در instructions ذخیره شده همچنین index نشان دهنده دستور فعلی count نشان دهنده کل دستور ها و last نشان دهنده آخرین دستور می باشد. این متغیر ها در پیمایش میان 10 دستور آخر به کمک میکنند.

```

if(c == '\n' || c == C('D') || input.e == input.r+INPUT_BUF)
{
    if(check_if_history(buf_value))
    {
        //WRITE LAST TEN
        release(&cons.lock);
        for(int i=0 ; i<history.count+1 ; i++)
            cprintf(&(history.instructions[i].buf[history.instructions[i].w]));
        acquire(&cons.lock);
    }
    else
    {
        if (history.count < 9){
            history.instructions[history.last + 1] = input;
            history.last ++ ;
            history.index = history.last;
            history.count ++ ;
        }
        else{
            for (int i = 0; i < 9; i++) {
                history.instructions[i] = history.instructions[i+1];
            }
            history.instructions[9] = input;
            history.index = 9;
            history.last = 9;
            history.count = 10;
        }
    }
}

```

هنگامی که کلید enter فشرده شود به داخل بلاک کد نشان داده شده در بالا می‌رویم. در صورتی که واژه تایپ شده history باشد 10 دستور آخر که در متغیر history ذخیره شده بود را نمایش می‌دهیم. در غیر این صورت به ذخیره سازی این دستور می‌پردازیم که این امر به دو حالت تقسیم می‌شود:

اگر تعداد دستورهای وارد شده تا به کنون کمتر از 10 باشد آن را در انتهای آرایه instructions ذخیره می‌کنیم. در غیر این صورت اولین instruction در آرایه instructions را حذف کرده و instruction جدید را به آرایه اضافه می‌کنیم. توجه شود که در حالت دوم نیاز است تمام instruction های قبلی یک ایندکس شیفت بخورند.

```

static int check_if_history(char* word)
{
    int i=0;
    int flag = 0;
    char *h = "history";
    while (word[i]!='\0' && word[i]!='\n')
    {
        if(word[i]!=h[i])
        {
            flag = 1;
            break;
        }
        i++;
    }
    if(i!=7)
        flag = 1;
    return !flag;
}

```

حال برای بالا و پایین رفتن در دستور ها به نحو زیر عمل میکنیم:

```

static void handle_up_down_arrow(enum Arrow arrow){ //jadid
    remove_cur_line();
    if ((arrow == DOWN)&&(history.index < 9)&&(history.index + 1 < history.last )){
        handle_down_arrow();
    }
    else {
        handle_up_arrow();
    }

    for (int i = input.w ; i < input.e; i++)
    {
        consputc(input.buf[i]);
    }
}

```


ابتدا لاین فعلی را پاک کرده و سپس با توجه به کلید فشرده شده با استفاده از تابع های مخصوص به event مربوطه رسیدگی می کنیم:

```
static void handle_down_arrow()
{
    history.index ++ ;
    input = history.instructions[history.index + 1 ];
    input.buf[--input.e] = '\0'; //remove \n char from last buffered so we can continue typing
}

static void handle_up_arrow()
{
    input = history.instructions[history.index--];
    input.buf[--input.e] = '\0';
}
```

```
static void remove_cur_line()
{
    for (int i= 0 ; i < backs ; i ++){ //move cursor into later of current line
        handle_cursor(FORWARD);
    }
    backs = 0;
    for ( int i = input.e ; i > input.w ; i-- ){ //remove all letters of current line
        if (input.buf[i - 1] != '\n'){
            consputc(BACKSPACE);
        }
    }
}
```

3. پس از فشردن ctrl S سیو شدن در بافر مخصوص (saveInp) آغاز می شود. همچنین ما جایگاه cursor را در (saveInp.start) ذخیره می کنیم. همچنین بافر مربوطه را در این لحظه خالی می کنیم. پس از فشردن ctrl F چک می کنیم آیا saveInp فعال هست یا خیر. در متغیر saveInp.end جایگاه فعلی cursor را ذخیره می کنیم. سپس تعداد حروفی که تا این لحظه در بافر ذخیره شده است را محاسبه می کنیم. حال تمام حروف در input.buf که در جایگاه بعد از saveInp.end را به اندازه count شیفت می دهیم. سپس حروف ذخیره شده در بافر saveInp را در جایگاه مناسب آرایه input.buf کپی می کنیم.

```
struct SaveInput // jadid
{
    char copybuf[128];
    int start;
    int end;
    int active;
} saveInp;
```

```
case C('S'):
    saveInp.start = input.e - backs;
    saveInp.active = 1;
    for (int i = 0; i < 128; i++)
        saveInp.copybuf[i] = '\0';
    break;

case C('F'):
    if (saveInp.active == 1)
    {
        saveInp.end = input.e - backs;
        int count = 0;
        for (int i = saveInp.start; i < 128; i++) // saveInp.end-backs
        {
            if (saveInp.copybuf[i] != '\0')
                count++;
        }
        for (int j = input.e; j > saveInp.end; j--) // jadid
            input.buf[j + count] = input.buf[j];

        int j = 0;
        for (int i = saveInp.start; i < INPUT_BUF; i++) // saveInp.end-backs
        {
            if (saveInp.copybuf[i] != '\0')
            {
                input.buf[saveInp.end + j] = saveInp.copybuf[i];
                input.e++;
                consputc(saveInp.copybuf[i]);
                j++;
            }
        }
    }
}
```

4. برای محاسبه NON=? بلافاصله پس از فشرده شدن کلید ؟ داخل تابع زیر می رویم:

```
static void check_previous_letters() //jadid
{
    if(input.buf[input.e-1] == 61)
    {
        int first_num_index=0;
        int second_num_index=0;
        if(input.buf[input.e-2]<48 || input.buf[input.e-2]>57)
            return;
        int first_num=read_num(input.e-2, &first_num_index);
        char result[128];
        int second_num = read_num(first_num_index-2, &second_num_index);

        delete_letters(second_num_index);

        consputc(BACKSPACE);

        switch (input.buf[first_num_index-1])
        {
            case 42:
                int_to_str(first_num * second_num, result);
                break;

            case 43:
                int_to_str(first_num + second_num, result);
                break;

            case 45:
                int_to_str(second_num - first_num, result);
                break;

            case 47:
                float_to_str((float)second_num / (float)first_num, result);
                break;

            default:
                break;
        }
        release(&cons.lock);
        cprintf(result);
        update_input(second_num_index, result);
        acquire(&cons.lock);
    }
}
```

ابتدا چک می کنیم حرف ماقبل علامت سوال = باشد سپس با استفاده از تابع read_num عدد های اول و دوم را میخوانیم. سپس تمام ورودی NON=? را پاک نموده و با توجه به اپراتور مربوطه عملیات محاسباتی مربوطه را انجام می دهیم. سپس حاصل مربوطه را در کنسول نمایش داده و در input.buf ذخیره می کنیم.

```

static int read_num(int start_index,int *end_index)
{
    int num = 0;
    int count = 0;
    for(int i=start_index ; i>((int)input.w)-1 ; i--)
    {
        if(input.buf[i]>=48 && input.buf[i]<=57)
        {
            num += (power(10,count)*((int)input.buf[i]- ASCII_0));
            count++;
        }
        else if ((input.buf[i]==45) && ((input.buf[i-1]==42 || (input.buf[i-1]==43) ||(input.buf[i-1]==45) ||(input.buf[i-1]==47)))
        {
            num = -num;
            *end_index = i;
            break;
        }
        else if ((input.buf[i]==45) && (i==(int)input.r))
        {
            num = -num;
            *end_index = i;
            break;
        }
        else
        {
            *end_index = i+1;
            break;
        }
    }
    return num;
}

```

در تابع read_num عدد را از سمت راست میخوانیم به طوری که آرگومان start_index نشان دهنده آخرین حرف است. آرگومان end_index نشان دهنده اولین حرف است و به علت نیازی که در ادامه به آن خواهیم داشت pass by reference شده است.

```

void delete_letters(int end_index)
{
    for(int i=end_index; i<input.e ; i++)
    {
        consputc(BACKSPACE);
    }
}

```

```

void static update_input(int update_index, char new_string[])
{
    int i = update_index;
    int j =0;

    while (new_string[j]!='\0')
    {
        input.buf[i] = new_string[j];
        i++;
        j++;
    }
    while (input.buf[i]!='\0')
    {
        input.buf[i] = '\0';
        i++;
    }
    input.e = (uint)(update_index+j);
}

```

در این تابع حاصل محاسبه $NON=?$ در `new_string` به تابع پاس داده شده. `update_index` نیز نشان دهنده جایگاهی است که این رشته اضافه خواهد شد.

برنامه سطح کاربر:

این با توجه به کلید گروه که برابر 2 میباشد باید تمامی حروف انگلیسی پس از عبارت encode را با عدد 2 جمع کنیم و کدتر جدید را در فایل result.txt ذخیره کنیم. دقت شود که حرف $y \leftarrow a$ و $z \leftarrow b$ مپ میشوند. برای decode هم مانند بالا تنها نیاز است حروف را از 2 کم کنیم و معکوس مپ بالا را انجام دهیم. برای پیاده سازی دو فایل encode.c و decode.c در فولدر xv6 قرار می دهیم و در makefile در بخش UPROGS این دو دستور encode و decode را تعریف می کنیم.

:Encoder

```
6  int main(int argc, char *argv[])
7  {
8      int i=0;
9      int flag = 0;
10     char *h = "encode";
11     while (argv[0][i]!='\0' && argv[0][i]!='\n')
12     {
13         if(argv[0][i]!=h[i])
14         {
15             flag = 1;
16             break;
17         }
18         i++;
19     }
20     if(i!=6)
21         flag = 1;
22     unlink("result.txt");
23     int fd = open("result.txt", O_CREATE | O_RDWR);
24
25     if (flag == 0) //key 2
26     {
27         for (int i = 1; i < argc; i++)
28         {
29             int j = 0;
30             char arr[sizeof(argv[i])];
31             int last = 0;
32             while (argv[i][j] != '\0')
33             {
34                 if ((argv[i][j] > 64)&&(argv[i][j] < 89) || (argv[i][j] > 96)&&(argv[i][j] < 121))
35                 {
36                     arr[j] = argv[i][j] + 2;
37                 }
38                 else if (argv[i][j] == 89)
39                 {
40                     arr[j] = 'A';
41                 }
42                 else if (argv[i][j] == 90)
```

```

52         while (argv[i][j] != '\0')
42         else if (argv[i][j] == 90)
43         {
44             arr[j] = 'B';
45         }
46         else if (argv[i][j] == 121)
47         {
48             arr[j] = 'a';
49         }
50         else if (argv[i][j] == 122)
51         {
52             arr[j] = 'b';
53         }
54         else
55         {
56             arr[j] = argv[i][j];
57         }
58         j++;
59         last = j;
60     }
61
62     arr[last+1] = '\0';
63     write(fd, arr, last);
64     char space[2];
65     space[0] = ' ';
66     space[1] = '\0';
67     write(fd, space, 1);
68 }
69
70 char arr[2];
71 arr[0] = '\n';
72 arr[1] = '\0';
73 write(fd, arr, 1);
74 close(fd);
75 exit();
76 }

```

:Decoder

```
6  int main(int argc, char *argv[])
7  {
8      int i=0;
9      int flag = 0;
10     char *h = "decode";
11     while (argv[0][i]!='\0' && argv[0][i]!='\n')
12     {
13         if(argv[0][i]!=h[i])
14         {
15             flag = 1;
16             break;
17         }
18         i++;
19     }
20     if(i!=6)
21         flag = 1;
22     unlink("result.txt");
23     int fd = open("result.txt", O_CREATE | O_RDWR);
24     if (flag == 0) //key 2
25     {
26         for (int i = 1; i < argc; i++)
27         {
28             int j = 0;
29             char arr[sizeof(argv[i])];
30             int last = 0;
31             while (argv[i][j] != '\0')
32             {
33                 if ((argv[i][j] > 66)&&(argv[i][j] < 91) || (argv[i][j] > 98)&&(argv[i][j] < 123))
34                 {
35                     arr[j] = argv[i][j] - 2;
36                 }
37                 else if (argv[i][j] == 65)
38                 {
39                     arr[j] = 'Y';
40                 }
41                 else if (argv[i][j] == 66)
42                 {
43                     arr[j] = 'Z';
44                 }
35     }
```



```
41         else if (argv[i][j] == 66)
42         {
43             arr[j] = 'Z';
44         }
45         else if (argv[i][j] == 97)
46         {
47             arr[j] = 'y';
48         }
49         else if (argv[i][j] == 98)
50         {
51             arr[j] = 'z';
52         }
53         else
54         {
55             arr[j] = argv[i][j];
56         }
57         j++;
58         last = j;
59     }
60     arr[last+1] = '\0';
61     write(fd, arr, last);
62     char space[2];
63     space[0] = ' ';
64     space[1] = '\0';
65     write(fd, space, 1);
66 }
67 }
68 char arr[2];
69 arr[0] = '\n';
70 arr[1] = '\0';
71 write(fd, arr, 1);
72 close(fd);
73 exit();
74 }
```

:Makefile

```
153 forktest: forktest.o $(ULIB)
154     # forktest has less library code linked in - needs to be small
155     # in order to be able to max out the proc table.
156     $(LD) $(LDFLAGS) -N -e main -Ttext 0 -o _forktest forktest.o ulib.o usys.o
157     $(OBJDUMP) -S _forktest > forktest.asm
158
159 mkfs: mkfs.c fs.h
160     gcc Wall -o mkfs mkfs.c
161
162     # Prevent deletion of intermediate files, e.g. cat.o, after first build, so
163     # that disk image changes after first build are persistent until clean. More
164     # details:
165     # http://www.gnu.org/software/make/manual/html\_node/Chained-Rules.html
166     .PRECIOUS: %.o
167
168 UPROGS=\
169     _cat\
170     _decode\
171     _encode\
172     _echo\
173     _forktest\
174     _grep\
175     _init\
176     _kill\
177     _ln\
178     _ls\
179     _mkdir\
180     _rm\
181     _sh\
182     _stressfs\
183     _usertests\
184     _wc\
185     _zombie\
186
```

مقدمه ای درباره سیستم عامل xv6

1. سه وظیفه اصلی سیستم عامل:

مدیریت منابع: سیستم عامل منابع سخت افزاری (مانند پردازنده، حافظه، و دیسک) را مدیریت می کند و از تخصیص بهینه و عادلانه آن ها به فرآیندها اطمینان حاصل می کند.

مدیریت فرآیندها: سیستم عامل ایجاد، اجرا، و خاتمه فرآیندها را مدیریت می کند. همچنین وظایف مربوط به همزمانی و هماهنگی بین فرآیندها را انجام می دهد.

مدیریت ورودی/خروجی: سیستم عامل ارتباطات بین کاربر و سخت افزار را مدیریت می کند، از جمله ورودی و خروجی داده ها از دستگاه های مختلف مانند کیبورد، ماوس، و چاپگرها. این شامل کنترل و هماهنگی با درایورهای دستگاه نیز می شود.

2. فایل های اصلی سیستم عامل xv6 در صفحه یک کتاب xv6 لیست شده اند. به طور مختصر هر

گروه را توضیح دهید. نام پوشه اصلی فایل های هسته سیستم عامل فایل های سرایند و

فایل سیستم در سیستم عامل لینوکس چیست؟ در مورد محتویات آن مختصراً توضیح دهید.

1. **basic headers:** این بخش شامل فایل هایی است که شامل ساختارهای مورد نیاز برای کار با xv6 و ارتباط با کرنل آن است. به عبارتی داده ساختارها و توابعی که کمک میکنند تا کد های سیستم عامل را بهتر بفهمیم.

2. **system calls:** این گروه رابطی بین یوزر و هسته سیستم عامل است و شامل توابعی است که برای i/o و مدیریت فرآیند ها به کار میرود.

3. **string operations:** این گروه شامل بخشی از کتابخانه های استاندارد هستند که برای مدیریت کردن string ها به کار می رود.

4. **entering xv6:** این گروه شامل main.c , entryother.S , entry.S می باشد. فایل entry.S که در هنگام بوت شدن سیستم اجرا میشود نقش بسیار مهمی در راه اندازی سیستم دارد. همچنین بعد از بوت شدن کنترل به کد هسته منتقل میشود و کد هسته هم در main.c قرار دارد.

5. **file system:** مسئول مدیریت ذخیره سازی داده ها و فایل ها می باشد.

6. **low level hardware:** این بخش شامل تعامل با کنترلرهای سخت افزاری مختلف مانند صفحه کلید، نمایشگر و دیسک ها و مدیریت منابع است.

7. **locks:** این گروه به این منظور طراحی شده که از رقابت کردن کامپوننت های مختلف برای دسترسی به منابع مشترک جلوگیری کند. Lock ها برای هماهنگ کردن داده ها در بخش های مختلف کد های این سیستم عامل به کار می روند.

8. **user level:** بخشی از سیستم است که فرآیندهای یوزر ها در آن هندل میشود و فرآیندهایی که در این سطح در جریان هستند کاملاً از سطح هسته جدا می باشند. در نتیجه در این سطح به طور مستقیم دسترسی به سخت افزار نداریم و از طریق سیستم کال ها با سخت افزار ارتباط برقرار میکنیم.

9. **processes**: یک فرایند در xv6 به عنوان یک نمونه در حال اجرا از یک برنامه تعریف می‌شود که شامل فضای آدرس اختصاصی خود و مجموعه‌ای از منابع است. مدیریت فرایندها در xv6 از طریق چندین فایل و ساختار پیاده‌سازی شده است.

10. **pipes**: (در بخش های دیگر این پروژه تعریف کردیم).

11. **link**: در سیستم عامل xv6، link برای ایجاد یک نام جدید (hard link) برای یک فایل موجود استفاده می‌شود. این فراخوان سیستمی به شما اجازه می‌دهد تا یک فایل را با چندین نام مختلف در دایرکتوری‌های مختلف دسترسی داشته باشید.

نام پوشه اصلی فایل‌های هسته سیستم عامل /boot:

پوشه /boot شامل فایل‌های مهمی برای راه‌اندازی (Boot) سیستم است. این پوشه شامل:

کرنل لینوکس: فایل‌هایی که هسته سیستم عامل را تشکیل می‌دهند. برای مثال، در لینوکس یک فایل با نامی مانند vmlinuz یا vmlinux وجود دارد که کرنل فشرده شده است.

GRUB (Grand Unified Bootloader) فایل‌های بوت‌لودر برای مدیریت و بارگذاری سیستم عامل.

نام پوشه فایل‌های سرایند (Header Files): /usr/include

/usr/include پوشه‌ای است که فایل‌های header قرار دارند. این فایل‌ها شامل اعلان‌ها و توابع کتابخانه‌های استاندارد و همچنین رابط‌های سیستم عامل با کاربران و برنامه‌ها هستند.

فایل‌های سرایند شامل مواردی مانند stdlib.h, stdio.h, unistd.h می‌شوند که اعلان توابع استاندارد C را ارائه می‌دهند.

نام پوشه فایل سیستم (File System):

پوشه / که به عنوان root directory شناخته می‌شود، ریشه سیستم فایل در لینوکس است. تمامی فایل‌ها و دایرکتوری‌های دیگر از این دایرکتوری منشعب می‌شوند. زیرمجموعه‌های مهمی در این دایرکتوری مانند /bin, /lib, /usr و غیره هستند.

کامپایل سیستم عامل xv6

3.

4. در Makefile متغیرهایی به نامهای UPROGS و ULIB تعریف شده است. کاربرد آنها چیست؟

در فایل Makefile سیستم عامل xv6، متغیرهای UPROGS و ULIB نقش مهمی در کامپایل و لینک کردن برنامه‌های کاربری و کتابخانه‌های آنها دارند. با استفاده از این دو متغیر، سیستم بیلد xv6 می‌تواند به صورت خودکار برنامه‌ها و کتابخانه‌ها را به درستی کامپایل و لینک کند.

UPROGS:

این متغیر حاوی لیستی از برنامه‌های کاربری است که باید برای سیستم عامل کامپایل شوند. هر برنامه‌ای که در این لیست تعریف شده باشد، در فرآیند بیلد به عنوان بخشی از برنامه‌های کاربری کامپایل شده و برای اجرا در محیط xv6 آماده می‌شود. به طور کلی، این متغیر شامل نام‌های فایل‌های اجرایی مانند sh (shell)، cat و غیره است. این فایل‌های اجرایی بعد از کامپایل به عنوان برنامه‌های کاربری در دسترس قرار می‌گیرند.

ULIB:

این متغیر اشاره به کتابخانه‌های کاربری دارد که برنامه‌های کاربری در هنگام کامپایل به آن‌ها لینک می‌شوند. این کتابخانه‌ها شامل توابع و کدهایی هستند که برنامه‌های کاربری به آن‌ها وابسته هستند. ULIB شامل توابع سیستم و سایر توابع مشترک برای برنامه‌های کاربری هستند.

5. دستور `make qemu -n` را اجرا نمایید. دو دیسک به عنوان ورودی به شبیه ساز داده شده است. محتوای آنها چیست؟

دیسک اول: (Kernel Disk)

این دیسک حاوی فایل باینری کرنل (هسته) سیستم عامل است که نتیجه اصلی فرایند بیلد است. این فایل شامل کد هسته سیستم عامل xv6 است که مسئول مدیریت منابع سیستم، مدیریت پردازش‌ها، حافظه و سایر بخش‌های اصلی سیستم عامل است.

دیسک دوم: (File System Disk)

این دیسک حاوی سیستم فایل است که شامل برنامه‌های کاربری و فایل‌های مورد نیاز برای اجرای سیستم عامل xv6 می‌باشد. این دیسک شبیه یک دیسک مجازی است که به عنوان سیستم فایل برای xv6 عمل می‌کند. محتوای آن شامل برنامه‌های کاربری کامپایل شده مانند ls، sh (Shell)، echo و غیره می‌باشد. این دیسک که شامل فایل‌های مورد نیاز برای استفاده توسط سیستم و کاربران است معمولاً با نام fs.img شناخته می‌شود.

مراحل بوت سیستم عامل xv6

8. علت استفاده از دستور `objcopy` در حین اجرای عملیات `make` چیست؟

دستور `objcopy` برای تبدیل فایل‌های اجرایی (object files)، و کتابخانه‌های لینک استفاده می‌شود. در فایل Makefile سیستم عامل xv6، این دستور معمولاً در مراحل پایانی بیلد به عنوان فرآیند نهایی ساخت نرم افزار به کار می‌رود. این دستور فایل‌های اجرایی را به فرمتی باینری تبدیل کرده و در نتیجه بوت لودر میتواند از آن استفاده کند. برای مثال شبیه ساز QEMU بیشتر مواقع فایل‌های باینری را به عنوان input دریافت میکند پس میتوان با استفاده از `objcopy` فایل‌های خروجی را به فرمت مورد نیاز تبدیل کرد. از طرفی در بسیاری از مواقع فایل‌های خروجی دریافتی شامل دیتاهایی هستند که صرفاً فایل را سنگین کرده اند. با استفاده از دستور `objcopy` میتوان اطلاعات غیرضروری را حذف کرد تا بتوان فایل خروجی بهینه تری با دیتای مورد نیاز داشته باشیم.

13. کد bootmain.c هسته را با شروع از سکتور بعد از سکتور بوت خوانده و در آدرس 0x100000 قرار میدهد علت انتخاب این آدرس چیست؟

انتخاب آدرس 0x100000 (یا 1 مگابایت) برای بارگذاری هسته سیستم عامل در سیستم هایی مانند xv6 به دلایل تاریخی و فنی مرتبط با معماری سیستم های x86 است. در اینجا چند دلیل کلیدی برای انتخاب این آدرس وجود دارد:

محفوظ بودن آدرس های پایین تر از 1 مگابایت برای سیستم BIOS و دستگاه ها:

در سیستم های x86، بخش های پایین تر حافظه، به خصوص محدوده آدرس های زیر 1 مگابایت (از 0 تا 0x000000 تا 0xFFFFF0) برای استفاده توسط BIOS و سایر سخت افزارهای سیستم رزرو شده است. این بخش شامل ناحیه هایی برای BIOS data area، Interrupt Vector Table، و دستگاه هایی مانند کارت های گرافیک است. بنابراین، بارگذاری هسته سیستم عامل در این ناحیه می تواند باعث ایجاد تداخل با عملکرد سیستم یا دستگاه های جانبی شود.

آدرس 0x100000 معمولاً به عنوان نقطه شروعی برای بارگذاری هسته در نظر گرفته می شود، چرا که بالاتر از محدودیت حافظه 1 مگابایتی حالت واقعی است و از هرگونه تداخل با BIOS و دستگاه های جانبی جلوگیری می کند

(Protected Mode) :

معماری x86 در ابتدا برای پشتیبانی از سیستم های 16 بیتی طراحی شده بود، اما بعدها قابلیت کار با حافظه های بزرگ تر با معرفی حالت Protected Mode اضافه شد. در حالت واقعی (Real Mode) که سیستم با روشن شدن در آن آغاز به کار می کند، دسترسی به حافظه به 1 مگابایت محدود است. با ورود به حالت Protected Mode، CPU می تواند به آدرس های بالاتر از 1 مگابایت دسترسی پیدا کند.

استانداردهای قدیمی:

انتخاب آدرس 0x100000 به یک استاندارد در بسیاری از سیستم عامل های مبتنی بر معماری x86 تبدیل شده است، چرا که با بسیاری از سیستم های قدیمی سازگار بوده و سیستم عامل ها و بوت لودرهای مانند GRUB نیز این آدرس را برای بارگذاری هسته استفاده می کنند.

18. علاوه بر صفحه بندی در حد ابتدایی از قطعه بندی به منظور حفاظت هسته استفاده خواهد شد. این عملیات توسط seginit انجام میگردد همان طور که ذکر شد ترجمه قطعه تأثیری بر ترجمه آدرس منطقی نمیکند. زیرا تمامی قطعه ها اعم از کد و داده روی یکدیگر می افتند. با این حال برای کد و داده های سطح کاربر پرچم SEG USER تنظیم شده است. چرا؟ (راهنمایی علت مربوط به ماهیت دستورالعملها و نه آدرس است.

فلگ SEG USER به این منظور استفاده می شود که پردازنده های سطح هسته و پردازنده های سطح کاربر قابل تفکیک و تمایز باشند.

اجرای نخستین برنامه سطح کاربر

19. تا به این لحظه از اجرا فضای آدرس حافظه هسته آماده شده است. بخش زیادی از مابقی تابع main() زیرسیستمهای مختلف هسته را فعال مینماید مدیریت برنامه های سطح کاربر مستلزم ارائه انتزاعاتی برای ایجاد تمایز میان این برنامهها و برنامه مدیریت آنها است کدی که تاکنون اجرا میشد را میتوان برنامه مدیریت کننده سیستم و برنامههای سطح کاربر ساختاری تحت عنوان struct proc (خط ۲۳۳۶) ارائه شده است. اجزای آن را توضیح داده و ساختار معادل آن در سیستم عامل لینوکس را بیابید.

اجزای اصلی struct proc در xv6 :

1. State : این وضعیت نشان می دهد که فرآیند در چه مرحله ای از اجرا قرار دارد.
2. pid : شناسه فرآیند یا Process ID. هر فرآیند یک شناسه منحصر به فرد دارد که توسط سیستم عامل برای تمایز فرآیندها استفاده می شود.
3. parent : اشاره گری به فرآیند والد. این بخش به سیستم عامل کمک می کند تا فرآیندها را در قالب سلسله مراتبی سازمان دهی کند.
4. sz : اندازه حافظه فرآیند. این متغیر نشان می دهد که چه مقدار حافظه به فرآیند اختصاص داده شده است.
5. kstack : اشاره گری به پشته کرنل فرآیند. پشته کرنل فرآیند برای ذخیره وضعیت اجرای کرنل در طول زمان بندی و دستورات سیستمی استفاده می شود.
6. pgdir : اشاره گری به دایرکتوری صفحات حافظه (Page Directory) فرآیند. این بخش از ساختار فرآیند برای مدیریت حافظه مجازی و تبدیل آدرس های مجازی به فیزیکی استفاده می شود.
7. context : اطلاعاتی درباره وضعیت رجیسترهای CPU زمانی که فرآیند توسط زمان بند (scheduler) از اجرا باز می ماند.
8. killed : نشان دهنده این است که آیا فرآیند به دستور دیگری "کشته" شده است یا نه.
9. ofile : آرایه ای از اشاره گرها به فایل های باز شده توسط فرآیند.
10. cwd : دایرکتوری کاری فعلی فرآیند.
11. name : نام فرآیند برای اهداف تشخیصی.

معادل struct proc در سیستم عامل لینوکس:

در سیستم عامل لینوکس، معادل ساختار struct proc در xv6، ساختار task_struct است. این ساختار شامل اطلاعات مدیریتی فرآیند در سیستم عامل لینوکس است.

اجزای اصلی task_struct :

1. pid : شناسه فرآیند.
2. comm : نام فرآیند.

3. state : وضعیت فرآیند.
4. parent : اشاره گر به فرآیند والد.
5. stack : اشاره گر به پشته کرنل فرآیند.
6. mm : اشاره گر به فضای آدرس حافظه مجازی فرآیند.
7. files : اشاره گر به ساختار فایل های باز شده توسط فرآیند.

23. کدام بخش از آماده سازی ،سیستم بین تمامی هسته های پردازنده مشترک و کدام بخش اختصاصی است؟ از هر کدام یک مورد را با ذکر دلیل توضیح دهید زمانبند روی کدام هسته اجرا میشود؟

در سیستم عامل های چند هسته ای مانند xv6، برخی بخش های آماده سازی و منابع سیستم به صورت مشترک بین تمامی هسته های پردازنده استفاده می شوند، در حالی که برخی بخش ها به صورت اختصاصی برای هر هسته پردازنده تنظیم می شوند. در اینجا به بررسی نمونه هایی از این موارد می پردازیم:

بخش مشترک:

جدول صفحات : (Page Table) جدول صفحات معمولاً برای فضای آدرس هسته مشترک بین تمامی هسته های پردازنده است. دلیل این اشتراک این است که هسته سیستم عامل باید به منابع سیستمی و حافظه های مشترک دسترسی داشته باشد و تمامی پردازنده ها باید بتوانند به یک فضای آدرس یکسان برای هسته دسترسی پیدا کنند. این اشتراک گذاری باعث می شود که تمامی هسته ها بتوانند به صورت کارآمد به حافظه هسته دسترسی داشته باشند.

بخش اختصاصی:

TSS (Task State Segment) : هر هسته پردازنده دارای یک TSS جداگانه است که وظیفه ذخیره وضعیت وظیفه (task) فعلی را بر عهده دارد. به همین دلیل، هر هسته به صورت جداگانه باید TSS خود را داشته باشد تا بتواند کانتکست سوئیچینگ و مدیریت پروسه های اختصاصی را انجام دهد.

زمانبند:

در xv6، زمانبند بر روی هر هسته پردازشی به صورت مستقل اجرا می شود. به عبارت دیگر، هر هسته پردازنده مسئول زمانبندی و اجرای فرآیندهای خودش است. به این روش، هر هسته به طور مستقل وظایف را از لیست فرآیندها برداشته و به اجرا می گذارد. سیستم عامل تلاش می کند که بار پردازشی را بین هسته ها تقسیم کند تا از منابع بهینه تر استفاده شود.

: GDB

1. برای مشاهده Breakpoint ها از چه دستوری استفاده میشود؟

کافی است از info breakpoints استفاده کنیم.

```
line to your configuration file "/home/alizm/.config/gdb/gdbinit".
To completely disable this security protection add
    set auto-load safe-path /
--Type <RET> for more, q to quit, c to continue without paging--c
line to your configuration file "/home/alizm/.config/gdb/gdbinit".
For more information about this security protection see the
"Auto-loading safe path" section in the GDB manual.  E.g., run from the shell:
    info "(gdb)Auto-loading safe path"
(gdb) target remote tcp::26000
Remote debugging using tcp::26000
0x0000ffff in ?? ()
(gdb) b handle_down_arrow
Breakpoint 1 at 0x801009aa: file console.c, line 499.
(gdb) info breakpoints
Num      Type             Disp Enb Address            What
1        breakpoint      keep y   0x801009aa in handle_down_arrow
                                at console.c:499
(gdb)

496      ⚡
497      static void handle_down_arrow()
498      {
499          input = history.instructions[history.index--];
500          input.buf[--input.e] = '\0';
501      }
502
```

2. برای حذف یک Breakpoint از چه دستوری و چگونه استفاده میشود؟

کافی است ابتدا مثل سوال بالا از دستور info breakpoints استفاده کنیم تا بتوانیم شماره هر کدام از breakpoint ها را به دست بیاوریم. پس از آن با داشتن شماره های breakpoint ها میتوانیم با استفاده از دستور del آن ها را حذف کنیم.

برای استفاده از del در کنار شماره های به دست آمده دو انتخاب داریم:

1_ del را بدون شماره وارد کنیم (دستور Del به تنهایی بیاید) ← تمامی breakpoint ها حذف میشوند.

2_ اگر دستور del را به همراه شماره های به دست آمده بزنیم ← breakpoint با شماره داده شده حذف میشود

```
--Type <RET> for more, q to quit, c to continue without paging--c
line to your configuration file "/home/alizm/.config/gdb/gdbinit".
For more information about this security protection see the
"Auto-loading safe path" section in the GDB manual. E.g., run from th
info "(gdb)Auto-loading safe path"

LibreOffice Writer remote tcp::26000
Remote debugging using tcp::26000
0x0000ffff in ?? ()
(gdb) b handle_down_arrow
Breakpoint 1 at 0x801009aa: file console.c, line 499.
(gdb) info breakpoints
Num      Type             Disp Enb Address            What
1        breakpoint      keep y   0x801009aa in handle_down_arrow
                                at console.c:499

(gdb) del 1
(gdb) info breakpoints
No breakpoints or watchpoints.
(gdb) █
```

3. در GDB ، دستور bt مخفف Backtrace است و زمانی که آن را وارد می کنید، لیستی از پشته‌ی فراخوانی‌ها (Call Stack) نمایش داده می شود. این پشته مجموعه‌ای از فراخوانی‌های توابع است که منجر به وضعیت فعلی اجرای برنامه شده است.

4. در gdb دستور print به منظور نمایش value یک عبارت به کار می رود. این دستور می تواند یک متغیر، اشاره گر یا هر عبارت معتبر C را به همراه مقدار آن چاپ کند. اما دستور x برای بررسی محتویات حافظه در آدرس مشخصی استفاده می شود. این دستور به شما اجازه می دهد تا حافظه را به صورت خام در قالب های مختلف مشاهده کنید. به همین دلیل بیشتر برای مشاهده مستقیم محتوای حافظه استفاده می شود. پس می توان گفت که دستور print رای مشاهده مقادیر متغیرها در سطح بالا مناسب است اما دستور x برای بازرسی دقیق آدرس های حافظه و داده های سطح پایین مناسب است. از طرف دیگر در دستور x چون با محتوای حافظه خام سر و کار داریم کنترل بیشتری روی فرمت داده های مورد بررسی داریم در مقایسه با دستور print.

محتوای یک ثبات خاص را میتوان با استفاده از دستور print و گذاشتن علامت \$ قبل از نام ثبات محتوای موردنظر را چاپ کرد.

5. با استفاده از دستور info registers میتوان محتوای registerها و با استفاده از دستور info locals میتوان محتوای local variableها را نمایش داد.

در معماری x86، ثبات های EDI و ESI به ترتیب به عنوان "Destination Index" و "Source Index" شناخته می شوند. این ثبات ها معمولاً برای عملیات مربوط به آرایه ها و رشته ها استفاده می شوند. EDI معمولاً به عنوان نشانگر مقصد برای عملیات کپی و مقایسه استفاده می شود و از طرف دیگر ESI به عنوان نشانگر منبع برای عملیات مربوط به کپی و مقایسه استفاده می شود.

```

(gdb) target remote tcp://20000
Remote debugging using tcp://20000
0x0000ffff in ?? ()
(gdb) b handle_down_arrow
Breakpoint 1 at 0x801009aa: file console.c, line 499.
(gdb) info breakpoints
Num      Type             Disp Enb Address      What
1        breakpoint      keep y   0x801009aa in handle_d
                                at console.

(gdb) del 1
(gdb) info breakpoints
No breakpoints or watchpoints.
(gdb) info registers
eax             0x0                0
ecx             0x0                0
edx             0x663            1635
ebx             0x0                0
esp             0x0                0x0
ebp             0x0                0x0
esi             0x0                0
edi             0x0                0
eip             0xffff0           0xffff0
eflags          0x2                [ IOPL=0 ]
cs              0xf000           61440
ss              0x0                0
ds              0x0                0
es              0x0                0
fs              0x0                0
gs              0x0                0
fs_base         0x0                0
gs_base         0x0                0
k_gs_base       0x0                0
cr0             0x600000010        [ CD NW ET ]
cr2             0x0                0
--Type <RET> for more, q to quit, c to continue without

```

```

xmm7 {v4 float = {0x0, 0x0, 0x0, 0x1f80}, v2 double = {0x0, 0x1f8000000000}, v16_int8 = {0x0 <repeats 12 times>, 0x80, 0x1f, 0x0, 0x0},
--Type <RET> for more, q to quit, c to continue without paging--info locals
, 0x0, 0x0, 0x0, 0x0, 0x1f80, 0x0}, v4_int32 = {0x0, 0x0, 0x0, 0x1f80}, v2_int64 = {0x0, 0x1f8000000000}, uint128 = 0x1f800000000000000000000000000000
mxcsr 0x1f80 [ IM DM ZM OM UM PM ]
(gdb) info locals
No symbol table info available.
(gdb)

```

```
struct Input{
    char buf[INPUT_BUF];
    uint r; // Read index
    uint w; // Write index
    uint e; // Edit index
} input;
```

همانطور که مشاهده می شود ساختار Input برای ذخیره سازی ورودی در نظر گرفته شده. متغیر buf ورودی در کنسول را ذخیره سازی میکند. متغیر e پوینتر به آخرین حرف به عنوان ورودی می باشد. e برای ادیت به کار می رود یعنی با backspace کردن e یک واحد کم میشود و با وارد شدن هر کارکتر به ورودی یک واحد به آن اضافه میشود. همچنین w پوینتر به ابتدای آخرین سطر ورودی است پس طبیعتاً با زدن enter مقدارش یک واحد افزایش می یابد. r هم متغیری است که نشان میدهد چه تعداد بایتی از بافر خوانده شده است.

7. خروجی دستورهای layout src و layout asm در TUI چیست؟

دستورهای layout src و layout asm برای تغییر نحوه نمایش محتوای برنامه در TUI استفاده می شوند .

در صورت اجرای layout src، خطوط کد منبع برنامه به همراه اطلاعات مربوط به متوقف شدن (breakpoints) و موقعیت فعلی برنامه نمایش داده می شوند. از طرف دیگر layout asm خطوط کد اسمبلی به همراه آدرس ها و دستورالعمل ها را نمایش میدهد.

8. با استفاده از دستورات up و down میتوان به فریم های بالاتر و پایینتر در زنجیره فراخوانی (call stack) منتقل شد. با استفاده از frame هم میتوان به یک فریم خاص در زنجیره فراخوانی رفت. به صورت روبرو باید شماره فریم موردنظر را به عنوان آرگومان داد:

```
frame<n>;
```